

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Keskuskauppakamari pitää valtakunnallista Lupa- ja valvontavirastoa erittäin kannatettavana. Valtakunnallisesti toimiva virasto yhdenmukaistaa lupa- ja valvontakäytäntöjä sekä laintulkintaa ja tulee siten lisäämään yritysten toimintaympäristön ennakoitavuutta.

Keskuskauppakamarin mukaan on erittäin tärkeää, että virasto toimii asiakaslähtöisesti kuten sen toiminta-ajatukseksi määrätään esitysluonnoksen 1 §:ssä. Valtakunnallisesti toimiva virasto antaa hyvät edellytykset toimintatapojen ja palvelumallien kehittämiseksi.

Sujuva, ripeä ja ennakoitava yhden luukun periaatteella toimiva luvitus erityisesti ympäristö -toimialalla on kriittisen tärkeää investointien houkuttelemiseksi ja kilpailukyvyn parantamiseksi. Suomeen on suunnitteilla merkittävä määrä vihreän siirtymän investointeja lähivuosina, eikä investointien tule jäädä seisomaan sakkaaviin luvitusprosesseihin.

Asiakaslähtöinen toiminta vaatii, että viraston palvelut ovat saatavissa digitaalisesti. Digitaalisten palveluiden laatu ja toimivuus on varmistettava ja niihin on panostettava.

Asiakaslähtöinen toiminta ja yhden luukun periaatteen toteutuminen vaativat myös, että lupa- ja valvontavirasto palvelee asiakkaitaan kokonaisvaltaisesti ja että yritykset esimerkiksi saavat virastolta myös ympäristölupiin liittyvää neuvontaa sekä mahdollisesti myös ennakkopäätöksiä. Esitysluonnoksessa jää hieman epäselväksi, onko viraston rooli kokonaisvaltainen, sillä myös elinvoimakeskusille asetetaan esitysluonnoksessa tehtäväksi jakaa ympäristöä koskevaa tietoa sekä edistää ympäristöhankkeiden toteuttamista. Työnjako tulee pitää selkeänä asiakkaiden suuntaan.

Esitysluonnoksessa ei oteta kantaa lupa- ja valvontaviraston toimipaikkojen sijaintiin. Esitysluonnoksessa todetaan ainoastaan, että virastolla on toimipaikka kaikilla hyvinvointialueiden yhteistoiminta-alueilla. Lakiesityksen valmistelun aikana on myös todettu, että toimipaikkoja voi lisäksi olla enemmän. Tämä tulee tarkoittamaan sitä, että viraston toimipisteet palvelevat asiakkaita maantieteellisesti hyvin laajoilla alueilla. Keskuskauppakamari korostaa, että lupa- ja valvontaviraston tehtävien laadukas hoitaminen ympäristötoimialan sekä alueellisen varautumisen tehtävissä vaativat hyvää alueellista ja paikallista tuntemusta. Muutoksessa on turvattava osaavan henkilöstön saatavuus virastolle sekä varmistettava, että paikallistuntemus säilyy luotettavan päätöksenteon varmistamiseksi.

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Keskuskauppakamari esittää, että esitysluonnoksen 12 §:n tulosohjaukseen lisätään velvoite määritellä (ja seurata) viraston eri toimialojen asiakkaille palvelulupaus eli määräajat, joiden puitteissa virasto käsittelee asiakkaan hakemuksen. Tämä koskisi kaikkia hakemuksia ja täydentäisi

ympäristöasioiden käsittelyä lupa- ja valvontavirastossa koskevan hallituksen esityksen määräaikoja puhtaasti siirtymän hankkeille.

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Lupa- ja valvontaviraston tehtäväksi on tulossa varautumisen alueellisen yhteistyön järjestäminen varautumisen yhteistyöalueilla. Keskuskauppakamari huomauttaa, että tämän tehtävän toteuttaminen vaatii tiivistä yhteistyötä alueen yritysten, kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. On syytä huomioida yritysten kriittinen rooli alueellisessa varautumisessa. Yritykset tuottavat monet yhteiskunnan toiminnalle kriittiset palvelut.

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Keskuskauppakamari kiinnittää huomiota lakiluonnoksen 27 §:ään Tietojärjestelmä- ja muiden palveluiden tuottaminen, jossa todetaan, että Kehittämisen- ja hallintokeskus voi sopimuksen perusteella tuottaa virastolle tietojärjestelmäpalveluja ja hoitaa palvelujen digitalisaatiota edistäviä tehtäviä. Keskuskauppakamari huomauttaa, että lain ei tule johtaa tilanteeseen, jossa Kehittämisen- ja hallintokeskus tuottaa automaattisesti virastolle tietojärjestelmäpalveluita vaan viraston tulee kilpailuttaa palvelutuotanto mahdollisimman laajasti. Aluehallintouudistuksen tulee johtaa malliin, joka lisää tuottavuutta ja jonka toiminnassa veronmaksajien rahat käytetään mahdollisimman tehokkaasti.

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä

kehittämisen- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämisen- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämisen- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Keskuskauppakamarin mukaan aluehallintouudistuksen onnistumisen elinvoimakeskusten osalta ratkaisevat tulokset. Keskeistä on, että tehtävät ja tavoitteet, jotka elinvoimakeskuksille asetetaan, saavutetaan ja että yritykset saavat tarkoituksenmukaisia palveluita sujuvasti ja oikea-aikaisesti. Yrityspalveluiden jatkuvuus on turvattava hallinnon uudistuksen aikana. Uudistus ei saa johtaa tilanteeseen, jossa palvelut katkeavat ja syntyy pitkään jatkuva epätietoisuus, mistä ja mitä palveluita on saatavilla.

Keskuskauppakamarin arvion mukaan uudistuksessa tulisi näkyä vielä vahvemmin yritysvetoisen kasvun tarve. Elinvoima eri puolilla maata syntyy yritysten luomista työpaikoista, yritysvetoisesta TKI-toiminnasta ja yritysten viennistä. Elinvoimakeskusten tulisi tavoitella toiminnallaan ja palvelutarjonnalla kasvun mahdollistamista. Elinvoimakeskuksilla tulee olla tarvittavat välineet ja resurssit kasvun edistämiseen, jotta niistä syntyy relevantteja toimijoita yritysasiakkailleen.

Esitysluonnoksen mukaan elinvoimakeskukset pyrkivät toimimaan digitalisaatiota hyödyntäen. Digitaalisten palveluiden avulla pyrittäisiin sujuvoittamaan prosesseja sekä parantamaan palveluiden tuottavuutta. Keskuskauppakamarin mukaan digitalisaation hyödyntäminen ei saa jäädä pyrkimykseksi vaan on välttämättömyys uudistuksen onnistumiselle. Digitaalisiin palveluihin pitää jatkovalmistelussa kiinnittää erityistä huomiota.

Sen lisäksi, että digitaalisia palveluita kehitetään, pitää elinvoimakeskusten fyysisen toimipisteverkon olla myös riittävän kattava. Toimipisteistä säädetään erillisellä asetuksella.

Aluehallinnon uudistus on laaja kokonaisuus. Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan esitysluonnoksesta puuttuu visio siitä, miten aluekehittämisen, kasvua edistävien yrityspalveluiden sekä työllisyyspalveluiden kokonaisuus toimii uudistuksen jälkeen asiakkaiden näkökulmasta. Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan aluehallinnon uudistuksessa on erittäin tärkeää määritellä uusien toimijoiden käytännön roolit ja tehtävät kirkaasti. On myös määriteltävä se, miten

aluekehittämisen vastuut jakautuvat uusien ja vanhojen toimijoiden välillä (kuten maakuntaliitot). Yhteistyöhön työllisyysalueitten ja elinvoimakeskusten välillä on panostettava ja hyvät yhteistyökäytänteet on luotava aluetasolla.

Yksittäiset ELY-keskukset ovat hoitaneet keskitetysti erilaisia erityistehtäviä valtakunnallisesti. Keskuskauppakamari haluaa kiinnitettävän huomiota siihen, että näiden erityistehtävien jatkuvuus ja niiden hoitamiseen liittyvä asiantuntijuus pitää turvata. On myös varmistettava, että tehtävät keskitetään alueille tarkoituksenmukaisella tavalla, sillä joillakin alueilla on erityispiirteitä, jotka tekevät erityistehtävien hoitamisen alueella luontevammaksi kuin toisella alueella.

Liikenteen osalta siirrytään kymmeneen liikennevastuualueeseen nykyisten yhdeksän sijaan. Erona nykyiseen rakenteeseen syntyisi Pohjanmaan elinvoimakeskuksessa, joka kuuluu nykyisin Etelä-Pohjanmaan liikennevastuualueeseen. Lisäksi Kanta-Häme liitettäisiin Pirkanmaan elinvoimakeskukseen. Sujuvan siirtymän lisäksi on kiinnitettävä huomiota suunniteltujen tehtäväjakojen tarkoituksenmukaisuuteen. Tienpito- ja liikennejärjestelmätehtävien jakaminen kahden eri elinvoimakeskuksen kesken kohdistamalla liikennejärjestelmän hallinta toiseen ja tienpidon tehtävät toiseen elinvoimakeskukseen ei ole tarkoituksenmukaista, sillä toimintojen välillä tarvitaan tiivistä vuoropuhelua.

ELY-keskusten julkisen henkilöliikenteen tehtävien siirtäminen Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin on näkemyksemme mukaan perusteltua. Julkisen liikenteen tehtävien keskittäminen parantaa mahdollisuuksia resursoida julkisen henkilöliikenteen hallinnan ja kehittämisen tehtävät. Tehtävät sisältävät myös luonteeltaan valtakunnallisten liikennepalvelujen suunnittelua ja hankintaa. Virasto vastaa jo nykyisin muun muassa julkisen henkilöliikenteen valtion avustusten ja yksityistierahoituksen kohdentamisesta.

Elinvoimakeskusten tehtävistä yrityksille tärkeässä roolissa on yritysten kansainvälistymisen tukeminen. Elinvoimakeskuksista on rakennettava yhden luokun reitti maakunnista maailmalle eli elinvoimakeskuksissa on oltava vahvat neuvontapalvelut liittyen Team Finland-verkostoon. Team Finland -toimintaa uudelleenorganisoidaan parhaillaan. Myös tässä uudistustyössä on huomioitava elinvoimakeskusten rooli. Yritysten kansainvälistymisen edistämistä ja aktivointia on tehtävä yhdessä sidosryhmien kuten kauppakamareiden kanssa.

Keskuskauppakamarin mukaan on myös tärkeää, että elinvoimakeskusten rooli TKI-panostusten kasvattamisessa huomioidaan. Valtion rahoitus ollaan kohdentamassa merkittäviä summia TKI-panostuksiin. Jotta TKI-panostuksilla onnistutaan vivuttamaan yksityistä TKI-rahoitusta ja laajentamaan TKI-toimintaa tekevien yritysten joukkoa, pitää TKI-rahoitukseen liittyvät haku- ja palveluprosessit olla asiakaslähtöiset ja selkeät.

Momentin 5 kohdassa säädettäisiin työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton, maahanmuuttajien kotoutumisen ja hyvien väestösuhteiden edistämisen tehtäväryhmästä elinvoimakeskuksille. Keskuskauppakamari haluaa korostaa työperusteisen maahanmuuton merkittävää roolia osaavan työvoiman saatavuuden turvaamisessa yrityksille. Työperusteisen maahanmuuton merkitys tulee vain korostumaan tulevaisuudessa. Siksi Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että elinvoimakeskusten tehtäviä aihepiiriin liittyen kehitetään.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittäminen- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykäläistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

-

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

-

Sipola Johanna
Keskuskauppakamari